

- प्र.४ खालीलपैकी प्रश्नाचे तपशीलवार उत्तर लिहा. (कोणताही एक) १२
- अ) पटना स्कूल सविस्तर माहिती लिहा व कोणत्याही एका चित्रकाराचे योगदान स्पष्ट करा.
- ब) जुने आश्मयुग या विषयावर सविस्तर माहिती तुमच्या शब्दात लिहा.
- प्र.५ खालील प्रश्नाचे सविस्तर उत्तर लिहा. १२
- इजिप्तमधील पिरॅमिड वस्तूकलेची सविस्तर माहिती लिहा व गिझा येथील खुफू राजाचा पिरॅमिडचे विश्लेषण करा.

Seat No.	
-------------	--

Set **P**

Master of Visual Arts (Painting) (सत्र – I) (नवीन) (NEP CBCS) परीक्षा:

मार्च/एप्रिल – २०२६

Philosophy of Arts (Indian & Western) (MVA24102)

वार, दिनांक : सोमवार, २०-०४-२०२६

कमाल गुण : ६०

वेळ: दुपारी ३:०० ते ०५:३०

सूचना : १) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

२) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.१ खालील दिलेले योग्य पर्याय निवडून गाळलेल्या जागा भरा.

१२

१) ऋग्वेद या सगळ्यात प्राचीन वेदांमध्ये ——— स्तोत्रे आहेत.

अ) १०३८

ब) १०१८

क) १०२८

ड) १०४८

२) ——— या ग्रीक शब्दापासून ऍस्थेटिक्स हा शब्द निर्माण झाला.

अ) ऍस्थेफील

ब) ऍस्थेटीप्स

क) ऍस्थेसेन्स

ड) ऍस्थेसिस

३) १७९० साली कांटने ——— या ग्रंथातून उदात्त म्हणजे काय याचा शोध घेतला.

अ) पोएटिक्स

ब) क्रिटिक ऑफ जजमेंट

क) रिपब्लिक

ड) लॉज ऑफ इपीनॉमिक्स

४) ——— यांनी परम सौंदर्याची कल्पना मांडली.

अ) सॉक्रेटिस

ब) हेगेल

क) ऍरिस्टॉटल

ड) प्लेटो

५) सौंदर्य आणि ——— हे समानार्थी संकल्पना आहेत.

अ) सद्गुण

ब) गुण

क) अवगुण

ड) चिकित्सा

६) ——— हा खऱ्याअर्थानी आधुनिक सौंदर्यशास्त्राचा प्रणेता होता.

अ) नोव्हॅलिअस

ब) इमॅन्युअल कांट

क) बॉएल

ड) बॉएंसकी डॉब्रो

- प्र.४ तपशीलवार उत्तर लिहा. (कोणताही एक) १२
- अ) ग्रीक कलेचा परिचय देऊन त्यांच्या वास्तुकला शिल्पकला आणि चित्रकले बद्दल माहिती लिहा.
- ब) रोमन कलेचा परिचय देऊन त्यांच्या शिल्पकला चित्रकला याबद्दल माहिती स्पष्ट करा.
- प्र.५ खालील प्रश्नाचे सविस्तर उत्तर लिहा. १२
- सौंदर्यशास्त्राची व्याख्या, उगम आणि उत्क्रांती याचे सविस्तर विवेचन करा.

Seat No.	
-------------	--

Set	P
-----	---

Master of Visual Arts (Painting) (सत्र - I) (नवीन) (NEP CBCS) परीक्षा:

मार्च/एप्रिल – २०२६

Research Methodology (MVA24104)

वार, दिनांक : बुधवार, २२-०४-२०२६

कमाल गुण: ६०

वेळ: दुपारी ०३:०० ते ०५:३०

- सूचना :** १) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
२) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.१ खालील दिलेले योग्य पर्याय निवडून गाळलेल्या जागा भरा.

१२

१) — विविध वस्तुस्थिती व नाविन्य शोधणे हे भौगोलिक संशोधनाचे प्रमुख कार्य आहे.

अ) अवकाशातील	ब) समुद्रातील
क) आकाशगंगेतील	ड) पृथ्वीवरील

२) एखाद्या घटनेच्या मूळ कारणाचा शोध घेणे हा उद्देश — संशोधनांमध्ये असतो.

अ) अन्वेषणात्मक	ब) वर्णनात्मक
क) संख्यात्मक	ड) तुलनात्मक

३) — यांच्या मते संशोधन म्हणजे नवीन ज्ञान मिळवण्यासाठी घेतलेले पद्धतशीर परिश्रम होय.

अ) कॅप्टन सालोमन	ब) वेबस्टर
क) फर्नांड लेजे	ड) रेडमन व मोरी

४) — संशोधन हे संशोधन तथ्यावर आधारित असते.

अ) नैमित्तिक	ब) वर्णनात्मक
क) अन्वेषणात्मक	ड) संख्यात्मक

५) — मध्ये संशोधन या शब्दाचा अर्थ 'सं' म्हणजे संपूर्ण किंवा समग्र आणि शोधन म्हणजे शोधणे असा होतो.

अ) जर्मन	ब) ग्रीक
क) इंग्रजी	ड) मराठी

६) डिड्वे यांच्या मते — ज्ञान स्वतःच्या प्रित्यर्थ पाठलाग करते.

अ) भौगोलिक	ब) नैसर्गिक
क) अनैसर्गिक	ड) शुद्ध

- प्र.३ लघुत्तरी प्रश्न. (कोणतेही दोन) १२
- अ) अन्वेषणात्मक संशोधनाबद्दल माहिती लिहा.
- ब) तुलनात्मक त्याच्या आधारावर असलेल्या तीन संशोधन संशोधनाबद्दल माहिती लिहा.
- क) प्रासंगिक संशोधनाबद्दल माहिती लिहा.
- ड) गुणात्मक संशोधनाबद्दल माहिती लिहा.
- प्र.४ दीर्घोत्तरी प्रश्न. (कोणताही एक) १२
- अ) तथ्याच्या वैशिष्ट्यावर आधारित असलेल्या संशोधन प्रक्रियेबद्दल माहिती लिहा.
किंवा
- ब) भौगोलिक संशोधन स्पष्ट करा.
- प्र.५ दीर्घोत्तरी प्रश्न. १२
- वर्णनात्मक संशोधन आणि स्पष्टीकरणात्मक संशोधन यांमधील फरक स्पष्ट करा.

Seat No.	
-------------	--

Set **P**

Master of Visual Arts (Painting) (सत्र – II) (नवीन) (NEP CBCS) परीक्षा:

मार्च/एप्रिल – २०२६

History of Arts (Indian & Western) (MVA24201)

वार, दिनांक : गुरुवार, १६-०४-२०२६

कमाल गुण: ६०

वेळ: सकाळी ११:०० ते ०१:३०

सूचना : १) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

२) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.१ खालील दिलेले योग्य पर्याय निवडून गाळलेल्या जागा भरा.

१२

- १) बंगाल शैलीचे प्रमुख केंद्र कोणते?

अ) बडोदा	ब) पटना
क) मुंबई	ड) शांतिनिकेतन
- २) भारतात पहिल्यांदा राजा रविवर्मा यांनी कशाची स्थापना केली?

अ) कला विद्यालय	ब) कला स्टुडिओ
क) प्रिंटिंग प्रेस	ड) कला संग्रहालय
- ३) एस. एच. रझा यांच्या चित्रावर कोणती छाप दिसून येते.

अ) ह्र-क्ली-तंत्रा	ब) भौमितिक
क) पहाडी कला	ड) बंगाली कला
- ४) बंगाल शैली चित्रशैलीचे प्रवर्तक चित्रकार कोण होते?

अ) रवींद्रनाथ टागोर	ब) गगनेन्द्रनाथ टागोर
क) अवनींद्रनाथ टागोर	ड) नंदलाल बोस
- ५) १९४८ मध्ये मुंबईच्या काही कलाकारांनी एकत्र येऊन कोणत्या गुपची स्थापना केली?

अ) कलकत्ता गुप	ब) गुप १९४८
क) प्रोग्रेसीव आर्टिस्ट गुप	ड) बॉम्बे गुप
- ६) भारतीय चित्रकलेचे जनक असे कोणाला म्हटले जाते?

अ) अनुपम सुब्बा	ब) अमृता शेरगिल
क) राजा रवी वर्मा	ड) नंदलाल बोस

- ७) रझा, आरा, गाडे, बाकरे, हुसेन यांनी कोणत्या आर्टिस्ट ग्रुप ची स्थापना केली?
 अ) प्रोग्रेसीव आर्टिस्ट ग्रुप   ब) मुंबई आर्टिस्ट ग्रुप
 क) बॉम्बे आर्टिस्ट ग्रुप   ड) अर्बन आर्टिस्ट ग्रुप
- ८) भारतीय आधुनिक चित्रकलेचे जनक म्हणून कोणाला संबोधले जाते?
 अ) रवींद्रनाथ टागोर   ब) गगनेंद्रनाथ टागोर
 क) अवनींद्रनाथ टागोर   ड) नंदलाल बोस
- ९) कोणता चित्रकार शिल्पकला वस्तू कला अभियंता संगीत कवी वैद्यकीय व खगोलशास्त्र गणितज्ञ अशा विविध क्षेत्रात पारंगत होता.
 अ) लिओनार्दो दा विंची   ब) मायकल अँजेलो
 क) एम एफ हुसेन   ड) राजा रवि वर्मा
- १०) डेव्हिड हे प्रसिद्ध शिल्प कोणत्या चित्रकला व शिल्पकला यात निपुण असलेल्या कलाकाराने साकारले आहे.
 अ) कुरबे   ब) सेंद्रो बोत्तीचल्ली
 क) घिबरती लॉरेन्स   ड) मायकेल एंजलो
- ११) कोणत्या कलाकाराने वादळी सागराचे रौद्ररूप हे चित्र त्यांच्या मुख्य कलाकृतींपैकी एक प्रसिद्ध चित्र आहे.
 अ) जोसेफ विल्यम टर्नर   ब) कॉन्स्टेबल
 क) एस एच रजा   ड) सुझा
- १२) कोणता कलाकार रोकोको शैलीतील डच मास्टर चित्रकार म्हणून प्रसिद्ध होता.
 अ) व्हरमीर यान   ब) गोया
 क) पिकासो   ड) हुसेन

प्र.२ संक्षिप्त टिपा लिहा. (कोणत्याही चार)

१२

- अ) यामिनी राय
 ब) कृष्णाजी आरा
 क) के. के. हेब्बर
 ड) मायकल एंजेलो
 इ) गोया

प्र.३ खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)

१२

- अ) मुंबई स्कूलच्या दोन कलाकारांची माहिती लिहा.
 ब) प्रोग्रेसिव्ह आर्टिस्ट ग्रुप मुंबई बदल थोडक्यात माहिती लिहा.
 क) घनवादाबद्दल सविस्तर चर्चा करा.
 ड) अमूर्त कला बदल थोडक्यात माहिती लिहा.

- प्र.४ खालील प्रश्नाचे सविस्तर उत्तर लिहा. (कोणताही एक) १२
- अ) प्रोग्रेसिव कलाकार समूहाबद्दल सविस्तर माहिती लिहा.
- ब) रेम्ब्रांत या प्रसिद्ध डच चित्रकाराच्या The Night watch या चित्राबद्दल सविस्तर माहिती लिहा.
- प्र.५ खालील प्रश्नाचे सविस्तर उत्तर लिहा. १२
- लिओनार्दो दा विंची या उच्च प्रबोधन काळातील प्रसिद्ध चित्रकाराबद्दल सविस्तर माहिती लिहा व एका चित्राचे विश्लेषण तुमच्या शब्दात करा.

- ७) चित्रकला ही ——— संवेदनाची भाषा आहे.
 अ) दृक ब) अदृश्य
 क) श्राव्य ड) आकारांची
- ८) ——— पासून बंदिस्त रेषातून निर्मिती होते.
 अ) अवकाशा ब) रंगसंगती
 क) खोली ड) आकारा
- ९) दृक कले मध्ये खालील पैकी कोणते शाखा येतात.
 अ) नाटक, संगीत ब) चित्र, शिल्प
 क) नृत्य, गायन ड) लोक गीत, लोक संगीत
- १०) अवकाश ही अनंत अशी ——— पोकळी आहे.
 अ) द्विमितीय ब) चार्मितीय
 क) ज्यामितीय ड) त्रिमितीय
- ११) चित्र निर्माण होण्यास जो कालखंड लागतो त्याला ——— म्हणतात.
 अ) कालावधी ब) पुर्णावधि
 क) सर्जनकाळ ड) रचनाकाळ
- १२) चित्रकला ही ——— आणि ——— कला आहे.
 अ) प्रतिक आणि चिन्ह ब) रेषा आणि बिंदू
 क) अवकाश आणि घटक ड) आकार आणि उकार

प्र.२ संक्षिप्त टिपा लिहा. (कोणत्याही तीन)

१२

- अ) प्रयोगशील कलांमधील संवाद तंत्र
 ब) संवाद सिद्धांताचा इतिहास
 क) संवाद शास्त्राचे मुलभूत सिद्धांत
 ड) रवींद्रनाथ टागोर यांचे कलेतील त्रिविध स्वरूपाचे योगदानावर टिपा लिहा.

प्र.३ खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)

१२

- अ) एटीन सुरीअन यांच्या निबंधाचे ऐतिहासिक महत्त्व लिहा.
 ब) भारतीय कलेतील श्रृंगार शिल्पे यावर सविस्तर माहिती लिहा.
 क) उपयोजित कला माध्यमे व वृत्तपत्रे यावर माहिती लिहा.

प्र.४ खालील प्रश्नाचे तपशीलवार उत्तर लिहा. (कोणताही एक)

१२

- अ) दृश्यकलांमधील सर्व शाखाचे रूप – स्वरूप स्पष्ट करा.
 ब) भारतीय दृक कलांमधील पुन्नरुज्जीवन कालखंडातील चित्रकार व त्यांचे योगदानाचे महत्त्व लिहा.

प्र.५ खालील प्रश्नाचे सविस्तर उत्तर लिहा.

१२

ललित कलांमधील तथा दृक कलांमधील सादरीकरण कला तंत्र, प्रतीके, अर्थ यामधील संबंध स्पष्ट करून सविस्तर माहिती लिहा.